

Mojim narodom!

Največja, najgrozovitejša nesreča je zadela Mene in Mojo hišo.

Moje žene, krasu Mojega prestola, zveste družice, ki Mi je bila v najtežjih urah Mojega življenja tolažba in zaslomba, s katero sem več izgubil, nego Mi je možno izreči — ni več. Strahovita usoda Jo je otela Meni in Mojim narodom.

Morivčeva roka, orodje brezumnega fanatizma, ki si je postavil za smoter uničiti obstoječi družbeni red, se je vzdignila zoper najplemenitejšo izmej žená ter v slepem, neomejenem sovraštvu zadela srce, ki ni poznalo nobenega sovraštva ter je bilo samo za dobro.

V brezmejni bolesti, ki pretresa Mené in Mojo hišo vzpričo nezaslišanega čina, o katerem se zgraža vesoljni omikani svet, seza v prvi vrsti glas Mojih ljubljenih narodov lajšaje k Mojemu srcu.

Ponižno Se klanjajoč božji volji, ki Mi je usodila toliko in tako nedoumno nesrečo, moram previdnosti izrekati zahvalo za neprecenljivi zaklad, ki Mi je ostal: za ljubezen in zvestobo milijonov, ki ob uri trpljenja obdajajo Mene in Moje.

V tisoč znamenjih, iz bližnjih in daljnih krajev, iz visokih in nizkih krogov, se je izražala bolest in žalost za pokojno cesarico in kraljico. V ginljivem soglasju se razlega tožba vseh o neizmerni izgubi, kot zvesti odmev tega, kar preveva Mojo dušo.

Kakor Mi spomin Moje iskreno ljubljene soproge ostane svet do poslednje ure, tako Ji je postavljen v hvaležnosti in češčenju Mojih narodov neminljiv spomenik za vse čase.

Iz dna Svojega od žalosti potrtega srca Se zahvaljujem vsem za to novo poročstvo prevdanega sočutja

Ako morajo tudi utihniti slavnostni glasovi, ki bi se imeli razlegati to leto, vendar Mi ostane spomin na brezštevilne dokaze vdanosti in gorkega sočutja najdragocenejši dar, ki sem ga mogel prejeti.

Skupnost naše bolesti ovija novo, presrčno vez okoli prestola in domovine. Iz neizpremenljive ljubezni Svojih narodov ne zajemam samo ojačenega čuta dolžnosti vztrajati v določenem Mi poslanstvu, ampak tudi upanje, da se Mi to posreči.

Molim k Vsemogočnemu ki Mi je poslal toliko nadlogo, naj mi dá še moči izpolniti ono, k čemur sem poklican. Molim, naj blagoslovi in razsvetli Moje narode, da najdejo pot ljubezni in sloge, ki naj jih osreči in oblaži.

V Schönbrunn, dne 16. septembra 1898.

Franc Jožef s. r.